

https://nepszava.hu/3089685_kerekgyarto-istvan-szeretett-gazdam-avagy-egy-vezer-ifjukora-reszlet-a-regenybol

Kerékgyártó István: Szeretett Gazdám avagy Egy vezér ifjúkora (részlet a regényből)

[Kerékgyártó István](#)

Publikálás dátuma
2020.08.29. 09:00

Fotó: Népszava

A kultúrházban találkoztak aznap este, ahol a stencilgép volt, mert tudták, hogy üres a ház, nyugodtan dolgozhatnak. Voltak, akik papírlapokat kötegeltek, ketten a gépet kezelték, mások meg csak üldögéltek a kényelmetlen faszékeken és beszélgettek, mikor berontottak ugyanazok a rendőrök, akik a lakásban is jártak. Most már, ahogy Wurm főhadnagy ígérte, tényleg gorombák voltak, hasra fektették őket, többeknek kicsavarták a kezét, miközben az egyikük egy jutazsákba pakolta a már elkészült nyomtatványokat. A kurva anyátokat, szemét kis gecik! Hát mit gondoltok?, üvöltött a műbőr dzsekis. Mit képzeltek ti magatokról? Mikor itt tartott, látta Luko, hogy Sveta, aki mellette hasalt, fölemelte a fejét, mire a férfi a cipőtalpával a tarkójára lépett, akár Szjeme őrmester a seregben, amikor a csizmatalpával a sárba nyomkodta az arcukat, csak itt a parketta kemény volt, és Sveta fájdalmasan fölajdult. Lukónak eszébe jutottak Szjeme kegyetlenkedései, hogy ő is rettegett attól a primitív baromtól, megalázkodott előtte. Ekkor elöntötte a fejét a vér, föl pattant, és ráüvöltött: Mit csinál, maga barom?! Erre két rendőr mellette termett, az egyik le akarta ütni, de kivédte, és ő ütötte meg azt, mire mind a négyen rávetették magukat, és verni kezdték. Mivel a gyomrát is ütötték, elájult, csak a rohamkocsiban tért magához, a platón feküdt, látta, a többiek kétoldalt a fapadokon ülnek. Nem mutatta, hogy magához tért, hanem a vasplatón heverve, arcát a hideg fémnek szorította, jólesett az égő zúzódásoknak a vas hűvössége. Úgy érezte, védettséget ad, hogy eszméletlennek hitték, senki nem háborgatja tűnődésében. Szinte már kellemes volt ez a nyugalom. Végiggondolta, hogy mi történt vele. Biztos volt benne, hogy a rendőrök nem tudták, ki ő, különben nem verték volna meg ennyire. Ez jó, gondolta. Abban is biztos volt, hogy a társai előtt igazi hős lett, el se hinnék, hogy jelent róluk. Ez is jó. Az, hogy így elveszítette a fejét, az viszont rossz. Már csak azt nem tudta eldönteni, ha nem áll mögötte Wurm, akkor is megteszi-e ezt, és hiába nem gondolt erre a lázadása pillanatában, lehet, hogy tudat alatt biztonságot adott neki titkos védettsége. A rendőrségi fogdában elkülönítették őket egymástól, magánzárkákban töltötték az éjszakát. Másnap reggel a sétán észrevette, hogy többen már nincsenek ott, Svetát sem látta, aztán rájött, hogy a befolyásos szülők már kimentették a gyerekeiket, és nagyon örült, hogy ő még ott van, mert mivel magyarázná, hogy őt, aki rátámadt a rendőrökre, már ki is

engedték. Még délelőtt megjelent a cellájában Wurm főhadnagy, és a legnagyobb elégedettséggel nézegette a zúzódásait, sebeit. Nagyon jól csináltad, bólogatott. Nem mondta neki Luko, hogy nem az esze, hanem az indulatai vezették, csak megrántotta a vállát: Még ne engedjete ki! Csak egy napra rá, hogy az utolsó társam is kiment. Igazad van, bólított Wurm. De nem szeretném, ha ezek a barom rendőrök kihallgatnának! Rendben, majd bejövök naponta, és azt mondom, a te ügyed súlyosabb, én veszem át a nyomozást. Jött is négy napon keresztül, hozott kaját, meg Luko rendelt tőle könyveket is, meg áfonyalekvárt is kért tőle, mert a már meglévő sebeire kenve az jól mutatott a sétákon, ugyanis néha üvöltözött meg püfölte a vaságát, mintha vernék. A többiek ugyanazon a folyosón voltak, nyilván hallották. Amúgy kellemes nyugalomban teltek a napok, olvasott, a sétákon meg próbálta tornáztatni a karját, a derekát, meg a cellában is kísérletezett a fekvőtámaszokkal, csak a veréstől még minden porcikája sajgott. De a műverés bevált, mert a többiek szörnyülködve pillantottak „véres” sebeire. A negyedik nap délelőttjén váratlanul megjelent nála ügyvédbarátja, Umen Právník. Zavarban volt, mert soha nem beszélt neki az ellenzéki haverjairól, arról meg főleg nem, hogy valójában mit keres köztük. Az ügyvéd annyit tudott csak, hogy jár egy évfolyamtársával, Sloboda orvosprofesszor lányával, egy bizonyos Svetával, aki ellenzéki, de nem mutatta be neki. Sveta nem akarta ezt, Právníkot az ügyfélköre miatt alvilági figurának tartotta. Kezet fogtak, az ügyvéd leült a stokira, ő meg a priccse szélére, aztán csak nézték egymást. Luko nem tudta, mit mondjon, a másik meg azt várta, hogy ő kezdje. Kiviszlek, mondta végül Právník. Luko nem ellenkezett, mert a reggeli sétánál már senkit nem látott a többiek közül. Ne haragudj, hogy nem mondtam neked, de... Semmi mentegetőzés. Jól csináltad! Miért mondtad volna el bárkinek is? Nyilván hallottad már, hogy miért vagyok itt. Persze, mondták, de arra is rájöttem, hogy ezek a rendőrök valójában nem tudják, miért vagy itt. Miből gondolod? Abból, hogy ezek veszélyes ellenzékinek tartanak. És te? Én nem. Én ismerlek. Téged nem érdekel a politika. Akkor? Akkor? Akkor azt mondom, hogy rendben van. Nem igaz, hogy nem fog a macska egyszerre kint is meg bent is egeret. Néha fog. A legügyesebb macskák fognak. És te ilyen macska vagy. Nagyon ügyes. Pakolj össze, megyünk! Mielőtt beszálltak volna Umen kocsijába, az ügyvéd intett, hogy

sétáljanak egyet a szomszédos parkban. Nézd, hamarosan rossz idők jönnek a kommunistákra. Luko nagyon meglepődött, mert korábban soha nem beszéltek politikáról. Ez a nyers, egyenes kijelentés egészen mellbe vágta. Gondolod? Tudom. Luko, nézd meg, mi történik a többi kommunista országban. A Szovjetunió feladta a tábor egyben tartását, ennek hatására aztán mindenütt megerősödött az ellenzék. Lengyelországban a szakszervezetek, Csehszlovákiában a diákmozgalmak, Magyarországon az ellenzéki tömörülések, az NDK-ban az evangélikus egyház, Bulgáriában a környezetvédő szervezetek mozgatják a változást. Nem tudom, pontosan mikor, de belátható időn belül szétesik a szocialista tábor. És akkor mi lesz? Akkor kik jönnek? Az ügyvéd a fiú vállára tette a kezét. Luko, mindig mi jövünk, felelte ugyanazzal a megnyerő mosollyal, határozottsággal és nyugalommal, amit első találkozásuk során fedezett föl Luko az arcán. Mi? Igen, mi. Akik ügyesek, átlátják a világot, és mindig talpra esnek. A győztes alkatok. És te született győztes vagy. Meg persze én is. Nem tudom, mivel zsaroltak meg, hogy a SZÁT-nak dolgozol, de nem is fontos. Ekkor Luko szemébe nézett, úgy mondta: Én nem ítélek el ezért. A lényeg, hogy csináld tovább ezt az ellenzéki lázadozást. Vesztenivalód nincs. Illetve annyi, hogy ha sikerül az ellenzéknek, és egyre nagyobb erre az esély, akkor azonnal el kell majd tüntetni a belügyeseknél a nyomokat. El lehet? Nem lehetetlen, nekem is van ott néhány jó emberem. Majd segíték. És miért segítesz? Egyrészt, mert kedvellek, másrészt, mert abban az új világban te magasra emelkedhetsz. Egy ellenzéki, akit így helybenhagytak a kommunista pribékek, igazi hőssé válhat. Persze, csak ha okosan csinálsz továbbra is. Nézd csak, mondta, mert éppen visszaértek a park melletti utcába, ahol kocsik parkoltak, és elfordította egy Zsiguli tükrét. Luko belenézett, és eszébe jutott Wurm, mikor azt jósolta, hogy egyszer majd bevisznek közülük néhányat, megdádázzák őket, aztán mehetnek vissza a többi hőbörgőhöz, hogy megmutassák nekik a kék-zöld pofájukat. Akkor nem gondolta, hogy ő lesz az egyik, akit így kidekorálnak. Právník egy orvos haverjához vitte, aki látteleletet vett róla és fotókat is készített. Jól jöhet ez még, mondta Právník. Hazafelé a kocsiban Luko azon gondolkodott, mit jelenthet, hogy a SZÁT-nál is van néhány jó embere Umennek, csak nem azt, hogy ő is jó embere azoknak?